

Η θέση του Επισκόπου στην εκκλησιολογία του αγ. Ιγνατίου Αντιοχείας (Φώτης Ιωαννίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=160891>]

Ο άγιος όμως δεν περιορίζεται στην επισήμανση του κινδύνου και των συνεπειών των αιρέσεων. Προτείνει τρόπους αντιμετώπισης της αίρεσης, αφού το ποίμνιο μόνο του δεν μπορεί να πολεμήσει την κακοδοξία. Καταφεύγει λοιπόν στον επίσκοπο. Αυτός αποτελεί για τον άγιο το κέντρο αναφοράς της ζωής της Εκκλησίας. Ο λειτουργικός του ρόλος συνδέεται άμεσα με το μυστήριο του Βαπτίσματος αλλά και με εκείνο της θείας Ευχαριστίας. Ο παραλληλισμός μάλιστα του επισκόπου προς τον ίδιο τον Ιησού Χριστό οδηγεί τον Ιγνάτιο στο συμπέρασμα ότι όποιος πράττει κάτι κρυφά από τον επίσκοπο, λατρεύει το διάβολο.

Συνιστά, λοιπόν, στα κεφάλαια 8 και 9 της *Επιστολής* του, όλοι οι πιστοί να ακολουθούν τον επίσκοπο, να τον τιμούν, ώστε να τιμηθούν από τον Θεό, και κανείς να μην πράττει κάτι εκκλησιαστικής φύσεως χωρίς αυτόν ή την έγκρισή του. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο άγιος, θέλοντας να δώσει τη θεολογική και εκκλησιολογική διάσταση του επισκοπικού λειτουργήματος, το συνδέει με το σχήμα της μοναρχίας του Πατρός στη Θεότητα. Όπως η αλήθεια του προσώπου και του έργου του Χριστού λειτουργεί και καταφάσκει στο πρόσωπο του Θεού Πατρός, ακριβώς, κατ' ανάλογο τρόπο, και η αλήθεια όλων όσων συμβαίνουν στην Εκκλησία και προπαντός στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας αληθεύουν, εφόσον γίνονται από τον επίσκοπο ή τελούνται με την άδειά του.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις λειτουργεί η εκκλησιολογική αντίληψη του Ιγνατίου: «ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω, ὥσπερ ὅπου ἂν ᾖ ὁ Χριστός Ἰησοῦς, ἐκεῖ καί ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία». Μάλιστα ο όρος *καθολική Εκκλησία* απαντάται εδώ για πρώτη φορά στη χριστιανική γραμματεία. Δηλώνει το οικουμενικό, πλήρες, ενωμένο και αληθινό Σώμα του Χριστού. Με αυτή την έννοια η Εκκλησία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τέλεση του μυστηρίου της θείας Ευχαριστίας υπό τον επίσκοπο. Κατά συνέπεια, στη σκέψη του αγίου, Χριστολογία, Εκκλησιολογία και Σωτηριολογία είναι έννοιες απολύτως εναρμονισμένες και αλληλοπεριχωρούμενες.

Ο ρόλος και το πρόσωπο του επισκόπου λειτουργούν, ώστε να εγγυώνται την αλήθεια, την τάξη και την ενότητα μέσα στην Εκκλησία και να αποκλείουν την αταξία και την αναρχία. Η *Επιστολή* παρέχει επίσης την πληροφόρηση ότι ο επίσκοπος περιβάλλεται από το *πρεσβυτέριο*, το οποίο παραβάλλεται προς τους αποστόλους. Η σχέση των αποστόλων με το Χριστό αποτελεί για τον Ιγνάτιο το πρότυπο της σχέσης του επισκόπου με τους πρεσβυτέρους. Ο επίσκοπος δεν μπορεί να ενεργεί αυθαίρετα. Είναι και αυτός «*σύνδουλος*» των άλλων κληρικών και ο «*έσχατος*» όλων των πιστών. Οφείλει να είναι «*αξιόθεος*», ενώ οι πρεσβύτεροι «*θεοπρεπείς*» και οι διάκονοι «*θεοπρεσβευτές*». Και τούτο, γιατί η ιεροσύνη είναι το ανώτερο από όλα τα αγαθά μεταξύ των ανθρώπων κι όποιος στρέφεται εναντίον της κατ' ουσίαν δεν ατιμάζει τον άνθρωπο αλλά τον Θεό και τον Ιησού Χριστό, τον πρωτότοκο και τον μοναδικό εκ φύσεως αρχιερέα του Πατέρα.

Αυτή λοιπόν είναι για τον άγιο μάρτυρα του Χριστού Ιγνάτιο η εικόνα του εκκλησιαστικού σώματος. Μία αληθινή ιδανική προσευχόμενη κοινωνία, μία οικογένεια, όπου όλα τα μέλη έχουν μεταξύ τους μία σχέση ειλικρινούς αγάπης, αμοιβαίας διακονίας και υπακοής με αναφορά στον Κύριο της Δόξας.

[Εισήγηση στο Γ΄ Διεθνές Αγιολογικό Συνέδριο, Σμύρνη, Μάιος 2017]